

N.F.S. Grundtvigs tale på Marielyst Højskole

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Forfatter, teolog, digter

Dato

28. april 1865

Sted

Højskolen Marielyst

Hvad jeg mener med en folkelig Højskole, det har De, som jeg haaber, i Vinterens Løb af egen Erfaring lært bedre end jeg i Korthed kunde sige Dem, men hvad Forskiellen egenlig er mellem det man sædvanlig kalder Oplysning og hvad jeg kalder almindelig folkelig Oplysning, det staaer dog vist ikke klart for Dem alle, og det vilde dog være meget godt for Dem, saa De kunde være sikker paa, at De er ført paa den rette Vei til menneskelig, gavnlig og glædelig Oplysning, uden at bryde Dem om hvad De hører eller læser om det gale Grundtvigske Indfald at vende op og ned paa alting.

Hovedsagen er nemlig i al Korthed den, at de der i alle Lande nu kalder sig selv de Oplyste, de tænker sædvanlig ikke, at der virkelig er Mennesker til, men at hvad man kalder Mennesker er kun et eget Slags Patte-Dyr, omtrent eens i alle Lande, som kun kan og skal oplyses om hvad de, som fornuftige selv kloge Dyr kan prale af eller gotte sig med, men jeg troer derimod, at der er en himmelhøi Forskiel imellem alle de Umælende, der ikke veed af dem selv, af Sjæl eller Aand at sige, og som derfor er eens kloge og eens dumme fra Syndfloden af til Verdens Ende, og os, som ene har Ordet i vor Magt, i vor Mund og i vort Hjerte, hvormed vi kan nævne og adskille baade det Synlige og Usynlige og som veed af os selv baade som Legem og Sjæl at sige, og som kan og skal blive klogere paa begge Dele fra Slægt til Slægt baade ved det Legemlige som vi seer og ved det Aandelige, som vi hører og ved alt hvad der skeer indeni os og udenfor os. Sagen er nemlig efter min fulde Overbeviisning den, at vist nok er der allevegne Enkelte og somme Steder hele store Flokke og Vrimle, der seer ud som Mennesker fordi de alle gaaer paa To og har Næsen imellem begge Øinene og kan med et Slags Ord gjøre sig forstaaelige for hinanden, men har dog ikke synderlig meer af Mennesket end Skabningen og Skikkelsen, saa de vel maa

lignes ved umælende Dyr, fordi de har hverken Menneske-Aand eller Menneske-Hjerte, men regner begge Dele for tom Indbildning og Drømmeri. Der er imidlertid og har altid været endeel, Stammer og Slægter, der ligesom vi læser om Adam, naar de saae paa Kvæget og alle Dyrene, følte at de var selv af et ganske andet ypperligere Slags Skabninger og som havde Tungemaal og Talebrug derefter, saa de talde med hinanden baade om synlige og usynlige, legemlige og aandelige, jordiske og himmelske Ting, og saae i alle de synlige Ting Billeder og Lignelser af de Usynlige, og lige som nu vore Fædre kaldte den Deel af Jorden Mandhjem, hvor disse Slægter og Stammer boede, saa kalder jeg dem selv Menneske-Folkene, fordi de baade føler, de er Mennesker, og viser med Ord og Gierning,

Kilde

Grundtvig, N.F.S. (1956). Taler paa Marielyst Højskole 1856-1871 (red. Steen Johansen). København. Nordisk Forlag. S. 72-73

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Afskedstale, Højskolebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-til-elever-og-undervisere-ved-elevsamling-paa-marielyst-hoejskole-vinterskolens-afslutning-1865>